

ORTA KARADENİZ BÖLGESİ ENERJİ FORUMU

elektrik piyasası faaliyetleri

(04 - 05 / 09 / 2007 - SAMSUN)

1954

Etk. Müh. Olgun SAKARYA

• *4628 Sayılı Kanun*

Elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreyle uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması için,

Rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösterebilecek, mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir elektrik enerjisi piyasasının oluşturulması ve

Bu piyasada bağımsız bir düzenleme ve denetimin sağlanmasıdır.

- ***4628 Sayılı Kanun***

Düzenlenen bir elektrik piyasası yapısından,

Piyasa kurallarının geçerli olduğu rekabetçi, serbest bir elektrik piyasası yapısına geçilmiştir.

- ***4628 Sayılı Kanun***

Müşteriler “serbest” ve “serbest olmayan” olarak iki grup içinde tanımlanmıştır.

Serbest olmayan müşterilere ait tarifeler, piyasa katılımcıları tarafından belirlenerek EPDK tarafından onaylanmaktadır.

- ***4628 Sayılı Kanun***

Merkezi olarak yapılan planlama anlayışından,

**Piyasa katılımcılarına dayalı
dağıntık bir planlama anlayışına
geçilmiştir.**

Arz Güvenliđi ;

Enerjinin,

- ✓ **Gereksinim duyulduđu zamanda,**
- ✓ **Gereksinim duyulan miktar ve kalitede**

sunulabilmesi yeteneđi olarak tanımlanabilmektedir.

Arz Güvenliđi;

Birincil (primer) kaynaklar arasındaki denge,

Bu kaynakların yerli ve ithal oranları,

**İthal kaynakların da coğrafya (ülke) çeşitliliği,
ile yakından ilgilidir.**

Arz Güvenliđi;

- **Üretim,**
- **İletim,**
- **Dağıtım,**
- **Pazar (Tüketim)**

faaliyetleri için eş zamanlı olarak sağlanmalıdır.

- ***Piyasa Uygulamaları***

01 Temmuz 2006 Cumartesi günü ve tüketimin yoğun olduğu saatlerde, ülkemizin batı bölgesindeki 13 ilimizi kapsayan genel bir kesinti yaşanmıştır.

Kesinti, takriben saat 21.00'de başlamış ve yaklaşık 6 saat sürmüştür.

- ***Piyasa Uygulamaları***

Bu kesintiden ülkemiz ekonomisi ne kadar zarar görmüştür?

Bu kesintinin sosyal yaşamdaki etkisini en çok kimler yaşamıştır?

Bu kesinti, ilk açıklamalardaki gibi olağan bir arızadan mı kaynaklanmıştır?

• *Piyasa Uygulamaları*

Milli Yük Tevzi Merkezi'nin üretime devam etmesi yönünde talimatı olmasına karşın,

Saat : 22.00'deki tarife değişikliği gerekçesiyle,

- ➔ Özel (İHD) bir üretim santrali ile**
- ➔ Bölgedeki otoprodüktör santrallerin**

şebekeden ayrılmaları sonucu, bölgesel sistem çökmesinin yaşandığı anlaşılmıştır

• *Dengeleme Uzlařtırma*

20.07.2006 tarih ve 831 sayılı Kurul Kararı ile 01.08.2006 tarihi itibarıyla Dengeleme ve Uzlaştırma uygulamasına başlanmıştır.

Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliđi 21.12.2004 tarihli ve 25677 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

• *Dengeleme Uzlařtırma*

Aktif elektrik enerjisinde;

Arz ve talebin gerçek zamanlı olarak dengelenmesi ve

Piyasa katılımları sonucu oluşacak alacak ve borçların mali açıdan uzlaştırılmasıdır.

• *Dengeleme Uzlařtırma*

**Dengeleme,
Sistem iřletmecisi tarafından yürütülen;**

(a) Yük alma tekliflerinin kabul edilmesi suretiyle, dengeleme birimlerinin üretimlerinin artırılması,

(b) Yük atma tekliflerinin kabul edilmesi suretiyle, dengeleme birimlerinin üretimlerinin azaltılmasıdır.

27.12.2006 Günü Piyasa

Gün içinde; 17.00-18.00 saatleri arasında oluşan arz açığını kapatmak üzere,

Kabul edilmiş yük alma tekliflerine göre MYTM tarafından verilen YÜK ALMA talimatları sonucu,

Bir saatlik zaman dilimi içindeki 1(bir) MW'lık kapasite için (SMF) elektrik fiyatları 1100 YTL'ye çıkmıştır.*

27.12.2006 Günü Piyasa

Saat		SMF (YTL)
00.00	01.00	120,00
01.00	02.00	110,00
02.00	03.00	102,98
03.00	04.00	98,97
04.00	05.00	87,18
05.00	06.00	103,90
06.00	07.00	119,96
07.00	08.00	87,18
08.00	09.00	140,18
09.00	10.00	146,17
10.00	11.00	162,87
11.00	12.00	167,81

Saat		SMF (YTL)
12.00	13.00	142,97
13.00	14.00	145,82
14.00	15.00	146,17
15.00	16.00	153,43
16.00	17.00	171,18
17.00	18.00	1 100,00
18.00	19.00	218,40
19.00	20.00	159,11
20.00	21.00	148,66
21.00	22.00	142,90
22.00	23.00	140,19
23.00	24.00	137,45

* Radikal Gazetesi – 06.01.2007

• *Sonuç*

Üretim, İletim, Dağıtım ve Pazar (Tüketici) faaliyetlerinin serbestleştirildiği ülkemiz elektrik piyasasında;

- **Piyasa faaliyetlerinin çok sayıda farklı şirket tarafından yürütülmesi,**
- **Her şirketin, sorumluluklarının ve ekonomik önceliklerinin farklı olması,**

• *Sonuç*

- **Gerektiğinde, sistem işletmesi ve kamu hizmeti anlayışının göz ardı edilebilmesi,**
 - **Piyasa içindeki faaliyetlerde sağlıklı bir koordinasyonun sağlanamaması,**
- gibi hallerde sorunlarla karşılaşılması her zaman mümkündür.**

• *Sonuç*

Serbestleştirme ile merkezi planlama anlayışından, piyasa katılımcılarına dayalı dağıtık bir planlama anlayışına geçilmiştir.

Elektrik enerjisi planlaması; üretim, iletim, dağıtım ve tüketimin bütüncül bir anlayış içinde değerlendirildiği merkezi bir yapı içinde ele alınmalıdır.

• *Sonuç*

Aksi halde;

Arz ve talebin birbirine çok yakın seviyede olduğu, yüksek ve hızlı talep artışının olduğu ülkemizde bunun bedeli çok ağır olabilir.

**Kaliforniya Krizi
Unutulmamalıdır!!!**

• *Sonuç*

Serbest piyasa küçük tüketicilere, Yasa'nın "düşük maliyetli" vaadinin aksine "pahalılık" getirmektedir.

Yaşanan ve yaşanması muhtemel bu tür olumsuzluklar ve değişikliklerde de, her zaman olduğu gibi kullanıcılar zarar görmektedir.

Sevgi ve Dostlukla...

Enerjine Sahip
Çık Geleceğini
Karartma

<http://www.enerjinesahipcik.org>